

je najedenkrat iz Koroške premeščen, kakor mislim v Primorje, (Čujte! čujte! na desnici), da ne bi dalje kalil miru v deželi Koroškej.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Ni dobro, da sadna drevesca premlada cvetejo.

Prav pogosto se godi, da mlado posajena sadna drevesca že tretje ali četrto leto včasih celo že drugo leto po saditvi cvesti začno, in tudi že sad obrodé, kar pa ni ravno dobro za mlado drevó. Mnogokrat se pripeti, da tako drevce vsled preranega cvetenja hirati začne in že v mladih letih konec vzame.

Odkod pa pride, da tako mlada drevesca cvetó in rodé? da le malo letorasli poganjajo in še te večidel slabe in majhne? Ta prikazen izvira deloma iz te okoliščine, da se mladim drevesom le prvo in k večjemu drugo leto po posaditvi vejice porežejo, ali pa tudi v tem, da je posajeno drevesce bilo že precej postarano, ko se je iz drevesnice vzelo in na svoje mesto presadilo. Vsled te zadnje okoliščine je celična tkovina v celem drevesnem deblu že bolj stisnjena in stlačena, tako da morejo sokovi le po malem po drevesnem truplu, da se tako izrazimo, krožiti in tako se rast lesnih letorasli ovira in namesto lesnih popkov le cvetne nastavljajo. Po takem preranem cvetenju in rodenju se pa drevce slabi.

Temu pa je treba za pravega časa nasproti delati, kar se najbolje in najuspešnejše s tem doseže, da se vsako spomlad drevesu veje v kroni nekaj nazaj porežejo, kar se pa le pri pešnatem sadju storiti sme. Tako začne drevo zopet lesne letorasli poganjati. Če se tako porezovanje le jedno leto opusti, brž se napravijo cvetni popki in drugo leto drevo cvete pa le slabo v les žene. Če je kroženje sokov zelo zadržano in oviranje, pomaga včasih tudi puščanje, kar se posebno spomladi zgoditi mora. Napravi se v ta namen na severni strani debela srednje globoka rez od zgoraj na vzdol, kar potem provzroči, da skorja bolj progljiva postane in tako drevo večje letne kroge napravi in toraj močnejše raste. K boljši rasti tudi jako pripomore, če se okoli drevesa zemlja vzhvalja in pa drevesu pognoji.

Kako vele rastline sopen oživiti.

Kolikokrat se primeri, da rastline, ktere se iz zemlje vzamejo in daleč kam pošljejo, v takem stanu na odločeno mesto pridejo, da ni skoraj upanja, da bi se prijele in rastle. Perje je suho, popki veli; skorja in korenine rekel bi skoraj mrtve. In vendar je v takih sadikah še dosti življenja in moči, le vzbuditi ga je treba. V ta namen se vzame nasičena raztoplina kafe in alkohola, to je, da se toliko kafe v alkoholu raztopi, da, če se je še več v alkohol vrže, ta že neraz-

topljena v njem obleži. Od te tekočine se vlije nekoliko kapelj v posodo, ki blizo liter vode drži. Sprva se bode katrova raztoplina vrh vode v tanki plasti pokazala, pozneje se pa po malem z vodo pomešala. V to vodo se potem denejo vele sadike in po dveh urah se bodo svačkovi listi začeli raztezati, mladike, ki so poprej vele omahovale, se zopet vzdignejo in suha skorja bode zopet sočnata postala. Zdaj se sadike posade, v dobro prst in se solnčnih žarkov varujejo, tako dolgo, da so se prijele in rasti začele. Če je treba velike sadike ali celo drevesa zopet oživiti, se pa le korenine v tako pripravljeno vodo postavijo in deblo in veje z raztoplino pa le škropijo. Če je pa mogoče celo rastlino za par ur v katrovo raztoplino položiti, je to pa še bolje.

Gnoj za lončne šipke ali rože. Izvrstni gnoj za šipke ali rože v loncih, ki se na Francoskem pogosto rabi, so navadne saje. Saje se v ta namen z vrelo vodo polijejo in ta zmes potem z navadno vodo stanjša. Ko bi se črvi ali drugi mrčes bil v loncih ali po gredah zaredili, se ta sajevna voda bolj gosta in močnejša na nje vlije in mrčes bode kmalo preminil. Seveda je pri tem delu previdnega ravnanja treba. Kmalu po zamakanjem s sajevno vodo, se morajo rastline tudi s čisto vodo zamočiti. Pa ne samo šipkom tudi drugim rastlinam v loncih in sočivju sploh ta sajevni gnoj dobro dene.

Sejmi na Koroškem 2. maja v Frižah, v Kaplji, v Redendolu in Saksenburgu, 3. maja v št. Andreji in Terzi, v Lavamintu; na Kranjskem 1. maja v Železnikah, Svibnji, Tirni, Planini, 2. maja v Boštanji, Banji Loki, 3. maja pri Fari, Brusnicah, 4. maja v Jesenicah, Srednji vasi, Poljanah, Sarici, Ložu, Krškem, Litiji; na Hrvaškem 1. maja Djakovar, Gorica, Gospič, Grobnik, Vukovar, 2. maja Križevci, 4. maja Krapina.

Dopisi.

Od Ormoža. (Volitev.) Dne 17. t. m. je se vršila volitev v okrajni zastop in končala se je slavno za nas, kajti zmagali smo s svojim kandidatom g. Kandričem, ki je dobil 24 glasov med tem, ko jih je nasprotnik Petovar ujel 16. — Komisija za vodstvo volitve je bila sestavljena iz gg. Dr. Geršaka, Čuleka in Robiča, ker je bil predlog nevolilca g. Martinca za sestavo komisije iz nemčurjev z veliko večino zavržen. Kar okrajni zastop obstoji, še nismo nikdar zmagali tako častno, kakor sedaj in to je dokaz, da se v našem okraji lepo razširja narodna zavest, ki nas vredne učini biti sosedji vrlih domoljubov Ljutomerskega okraja. Izid navedene volitve je naše nasprotnike neugodno preplašil, kajti takega propada niso pričakovali, ker so imeli polne šake pooblastil od zunaj stanujočih posestnikov; toda kaj so koristila pooblastila, ker jedro narodno, naši vrli kmetovalci, niso šli njim na limanice,

ampak držali se kakor skala za pravico in čast naroda, ki jim je bolje pri srci, kakor puble besede naših nasprotnikov. — Kako zaupanje naši nemčurji v okraji uživajo, temu je že dokaz to, da je z njimi glasoval le eden, rečem eden, v okraji stanujoči volilec, vse druge glasove so oddali s pooblastili. Smešno se nam je zdelo, kako so nekteri nemčurji prisopihali z neveljavnimi pooblastili in kako tužni so odpihali, da niso mogli nas udariti z nemčurjskim glasom. — No hvala Bogu, da se nemčurji tudi morajo postaviti podvreči kakor mi, sramota pa vsikak je za nje, da se drznejo stopiti na volišče z nepostavnimi pooblastili in s tem so pokazali, da njim ni nobena nepostavnost pregrda, če le mislijo nam z njo kaj škodovati, in to je treba, da si zapomnimo. Da je izid te volitve bil za nas tako časten, se imamo zahvaliti vrlim slovenskim kmetom, ki so skoraj vsi se volitve udeležili, ter z nami glasovali in ti so: Ivanuša Martin, Štiberc Blaž, Kralj Jožef, Horvat Anton, Munda Simon, Muhič Andraž, Cajnkár Lovrenc, Rajh Alojzij, Alt Johann, Meško Jožef, Munda Jurij in Majcen Tomaž. Slava tem domoljubnim vrlim volilem. — Uzor narodnih tržanov pa so bili naši Središčani gg. Čulek, Klemenčič, Sajnkovič, Sinko in Zadravec, ki so bili kot eden mož z nami, ter tako pripomogli, da je naša zmaga bila tako častna. Živeli toraj vrli, uzorni Središčani. — Gospodi volilci pa naj bodo prepričani, da bodo moške, katerim zaupanje izkažejo, se gotovo tega zaupanja v redni skazali, ter vse storili za blagor volilcev davkeplačevalcev in celega okraja.

Od Kapela pri Radgoni. (Izlet.) P. n. občinstvo, vzlasti gospodje učitelji, pa tudi drugi gostje se vljudo vabijo k zabavi, katera se priredi 3. maja pri Radenskej slatini. Program bode blizu tale: Dopoludne se zberejo gostje pri Kapeli v gostilnici gospe Hrvat-ove. Ob 11. je tukaj pozdrav zbranih gostov in pozneje skupen obed. Ob 2. uri se vsa družba napoti k $1\frac{1}{2}$ ure oddaljenej Slatini, kjer bode na vrtu sviral dobro znana Belatinska godba. Ob 5. uri se prične javna igra s tombolo, katere dohodki se obrnejo v korist Kapelske šole. Po tomboli plesna zabava v dvorani. Ker so se mnoga učiteljska društva, kakor Zgornje-Radgonsko, Radgonsko-Cmureško, Ljutomersko, Svetlenarsko itd., radi tega izleta uže dogovorila, nadejati se je obile vdeležbe. Veselica ima biti pomenljiva, ne samo radi tega, da se njen dohodek obrne v blag namen, ampak tudi zato, ker se ima ž njo proslaviti odpretje toplice sloveče Radenske slatine. — Za oddaljene goste, želeče prenočišča je potrebno oskrbljeno.

Iz Brežic. (Slovo.) Poslovili so se 10. t. m. naš od vseh ljubljani in visokospoštovani dekan preč. g. Franc Mikuš, imenovani nadžupnik v Konjicah. Občno sočutje je vzbudila ta vest; mi zgubimo blagega gospoda, duhovnega očeta, ki so z ljubeznijo in modrostjo, svetom in djanjem

13 let delovali za naš blagor dušni in telesni. Kar so v ta namen storili očitno in na tihem, je Bogu znano; njih zasluge za cerkvo, šolo, kmetijsko podružnico, ktere predsednik so 6 let bili, je pripoznalo mestno zastopništvo z imenovanjem častnim meščanom. Svojemu odhajajočemu dušnemu pastirju pa kličemo: „Bog Vam plati ves trud in skrb, prosimo ne zabite pri svojih molitvah in presv. daritvi svojih prejšnjih ovčič. Vaše ime pa ostane nepozabljivo pri nas. Živeli še mnogo let!“ Breški farani.

Iz Zreč. (Javna zahvala.) V četrtek dne 13. apr. razdelila so se na naše dvorazrednej šoli šolska naznanila za prvo poletje. Pri tej priliki priredila se je mala svečanost za šolsko mladino. Predsednik krajnega šolskega sveta, g. Dobnik, opominjal je v primernem govoru stariše in otroke, naj slednji šole marljivo obiskujejo, naj si kakor delavne čebelice med po cvetočih rožicah tudi oni v šoli nabirajo potrebnih navkov za življenje. Potem pa je krajni šolski nadzornik, gospod Valentin Rušnik, otrokom razdelil 200 pomeranč, za kar mu izrekamo tu najtoplejšo zahvalo. Slednjič še omenjam, da si je tudi naš nadučitelj g. L. Tribnik, dal mnogo truda pri podučevanju naše mladine, da je dosegel lep uspeh, s katerim moremo biti popolnem zadovoljni. J. N.

Iz Teharja. Tukaj je bilo 3. aprila t. l. popoldan tako gromenje in treskanje, da se je zemlja tresla. Strela je vdarila v zvovik tukajšnje podružnice sv. Janeza nad Prežinom, kateri kakih 3 sežnje od cerkve odločen na pečini visokega sternega hriba stoji, in je tekla po strelvodu do tal. Ko pa je na tleh na trdo skalo zadela, ni šla v zemljo, ampak se je na 6 delov razdelila. Štirje deli so na zemlji po raznih potih leteli čez hrib, in so na poti pečine lomili. Peti del je odskočil, strelvod vničil, zvoniku streho skamnatimi ploščami pokrito nekoliko pokvaril, neke trame odbil in osmodil, vendar ni vžgal. In 6 del je odskočil, cerkevni zid nad velikimi vrati zadel, in zid v cirkev tako predril, kakor če bi ga bil kdo s sve-drom prevrtal; škoda v cerkvi ni storil. Treba je tedaj, da se spodnji konec strelvoda, če je mogoče, v mehko in mokro zemljo zakopa, da strela ne odskoči, in kvara ne napravi. Ko pa se je po streli storjena škoda Grački podružnici Teržaške zavarovalnice Adriatike naznanila, je hitro prišel komisar, kateri je škodo pregledoval, in tudi za oškodovanje plačo obljubil. Ta poštena zavarovalnica je tedaj najboljšega priporočanja vredna. Tat Teharske farne cerkve ni v cerkev vlomil, ampak je iz cerkve izlomil. Tat se je zvečer v cerkvi skril, in zapreti dal. Potem je z dletvom dve cerkveni škrinji in pa pušico odprl in denarja vzel, katerih pa ni blo 50 fl. ampak le kakih 15 fl. Konečno je obešnico na zatiku pri velikih vratih strl, in zatik snel, da je vrata odprl in pete odnesel.

Od Radgone. (Zadnji mráz.) 12. aprila je veliko škodoval goricam. Več kot polovica našega

upa je uničena. Zlasti so vinogradi, ki imajo južno lego, in kjer je torej prej poglalo, naj več trpeli. Ljudstvo je močno potrto. Najstarejši ljudje se ne spominjajo, da bi se kdaj tako grozdja pokazalo kakor letos. Vsako oko je gnalo, in povsod je bil grozdlič. Zdaj se s tem tolažim, da z nova požene trta in zopet nasadi plod. Preklesno še nij, ko bi inace ugodno leto bilo. Orehi so vsi pomrznoli. Koliko je drugemu sadnemu drevju škodil mraz, se še ne vidi. Po vinu nihče ne pita; zatorej tudi nij prave cene. Naši viničarji so v pretečeni zimi jako veliko zaslužili; kajti toliko se nij nikdar ragolilo in grobalo, kakor letos.

Od sv. Mohorja v Rodnah. (Odprto pismo) g. Slatinskemu „bürgermeistru“ J. O. Ker ste me javno neresnice dolžili, ušojam si Vam tudi javno na znanje dati, da namreč nires 1. da bi bil jaz po Ločki vesi vaše občine podpisov za slovensko prošnjo beračil; kajti za dva naročena obrazca slov. prošnje je bilo v naših narodnih občinah podpisov več kakor zadosti, in jih ni bilo potrebno po vaši srenji beračiti. 2. Ravno tako popolnoma neresnično je, da bi bil jaz na migljaj naših narodnih duhovnikov slov. prošnje podpisovati dajel. Da imamo mi narodno duhovščino, to je popolnoma naravno in nam ponos. Da pa so naše občine svojo narodno dolžnost storile, ter slov. prošnje po blagorodnem g. M. Hermanu državnemu zboru doposlale, duhovnikom še znano ni bilo, dokler niso v „Slov. Gospodarji“ brali. Vi g. Ogrizek zatajivši slovensko mater, ste z žandarji grozili, po katere bi bili v svoji navdušenosti telegrafirati dali. No, in toto svojo nemčursko gorečnost zapišite v častno knjigo svojega županstva! Na vsak način bi imeli žandarji preveč posla, če bi hoteli tiste prijemati in pred sodnijo goniti, ki bojo z c. k. pošte slovenske listine po Ločki vesi nosili. Martin Debeljak, slovenski kmet in občinski svetovalec.

Iz Radoslavca pri Malinedelji. Dne 22. marca izročili smo materi zemlji truplo umrlega Mariborskega gimnazijca Božidara Bezjaka. Po dolgi in mučni bolezni umrl je previden s sv. zakramenti za umirajočce. Rajni bil je rojen l. 1860. ter je začel obiskovati l. 1869. Malonedeljsko učilnico, kjer je s svojo bistro glavo prekosil vsikdar svoje součence. Uvidevši starši njegove vrle duševne zmožnosti, dajo ga v Mariborsko gimnazijo, kjer je istotako proučeval z izvrstnim uspehom. Koliko truda in drugih bridkosti si more zavžiti dijak ubožnih roditeljev, ve soditi le oni, koji si je to sam skuševal. Vendar Božidarova trdna volja in jekleni značaj premagal je junaško vse to tako, da je došel v 8. razred. Polovico najtežavnijega truda prebil in premagal je blagi mladenič in ko je začela svetiti zvezda bolje bodočnosti, moral je v hladno gomilo! — Rajni bil je vseskozi naroden dijak, zato je izgubila majka Slovenija sina, na kojega bi še kdaj znala s po-

nosom kazati. Rajni počiva tik rajnega slavnega zgodovinarja g. Krempeljna na domačem pokopališču. Lehka naj mu je zemljica domača.

Od sv. Petra v Medvedovem selu. (Letina, požar.) Letina bode tukaj brž ko ne slaba, ker je slana uže veliko škode naredila. Trsje, katero je uže lepo gnalo, je pozeblo, le poznejše je ostalo, katero še ni zagnalo. Bog se usmili! Tako zdihujejo naši kmetje, ker so jih uže tri slabe zaporedne letine spravile na beraško palico. Ozimna vender lepo kaže, tudi koruzo smo uže posejali, Sadja pa ne bomo odveč imeli ker je močno pozeblo, le nekoliko jabelk, in hrušek še bode, če nas Vsemogočni pred večjo uimo obvarje. Pa vsaj smo uže dosti ubogi, ker denarja ni dobiti, stroški so pa veliki. Edino zaupanje ki ga je stavil naš kmet, na „vino“ vzela mu je slana. Živine tudi ne moremo odveč rediti, ker smo pri travnikih slabi. Na veliko nedeljo bil je pri posestniku Jak. Novaku požar. Zatrosil ga je 19-letni sin in 20letna sestra, ki sta pri hiši s ključem streljala, in ogenj nanj nosila: ključ počil in vrže ogenj na streho, in v pol uri je bila hiša upepeljena. Posestnik ni bil zavarovan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nekaj čez 23 milijonov zahteva vojni minister za vojaštvo v Hercegovini pa magjarski poslanci mu hočejo 2 milijona odškrniti. Tej magjarski skupnosti se vse čudi, ker so do sedaj povsod preradodarni bili — Prvega maja bode pri vojaštvu veliko prememb oznanjenih, mnogo novih oficirjev bo imenovanih. Baron Dahlen v Sarajevu in minister Bylandt postaneta feldzeugmeistera. — Zavoljo pogorelega Ringtheatra, kder je blizu 500 ljudi strašno smrt našlo, začela je se pravda zoper one može, ki so vsled svoje nemarnosti nesrečo zakrivali, med zatoženci je tudi bivši župan mesta Dunajskega, vitez Newald. — V državnem zboru pridejo kmalu na dnevni red velevažne reči, zlasti nova colninska postava in novi obrtnijski red, ki namerava obrtnikom pomagati rane celiti, katerih jim je liberalna svoboda obrtnijska vsekala. — Slovenski poslanci predlagajo zaporedom prošnje za jednakopravnost slovensčine. Nasprotnih je malo, dr. Foregger je 3 predložil, katere mu je poslala: Slatina, Poličane in Vitanje; temu se ni čuditi, kajti to so prava nemškutarska gnezda. Slišati je, da bode zborovanje pred binkoštni na več časa odloženo. Minister Pražak je poslal v Gradec ukaz, ki ima odpraviti vse opovire slovenskemu uradovanju pri sodnijah. Radovedni smo, kako se bode sedaj naš plem. Waser obnašal? Ljubljanski župan in liberalac Laschan je županstvo položil, ker slovenski prav ne zna in torej slovenske večine v mestnem zastopu ne bi mogel razumevati. Sedaj dobi Ljubljana kmalu tudi slovenskega župana.